

ЯЦІВ Оксана – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Дрогобицький державний педагогічний університету імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, 82100, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9537-398X>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.18/50.15>

Бібліографічний опис статті: Яців, О. (2024). Професійна підготовка магістрів освітніх, педагогічних наук у процесі вивчення освітнього компонента «Педагогічний контроль у системі освіти». *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, 18(50), 111–116, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.18/50.15>

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У СИСТЕМІ ОСВІТИ»

У статті розкрито зміст навчальної дисципліни «Педагогічний контроль у системі освіти» у підготовці магістрів з освітніх, педагогічних наук. Метою цієї дисципліни є формування у студентів чітких уявлень про різновиди, форми та методи педагогічного контролю та їх вплив на якість освітнього процесу. Це дозволяє майбутнім викладачам отримати не лише теоретичні знання, а й практичні навички, які будуть корисні для їхньої професійної діяльності. Розкрито змістове наповнення тем (завдання освіти на сучасному етапі розвитку суспільства та педагогічний контроль за їх виконанням у системі української освіти; функції та види педагогічного контролю; поточні та періодичні оцінювання і контроль у навчанні; самооцінка та самоконтроль у пізнавальній і перетворювальній діяльності; педагогічний контроль у вихованні; педагогічний контроль за спілкуванням; організація педагогічно доцільного середовища та високодуховної атмосфери як необхідна умова педагогічного контролю в системі освіти). Дисципліна спрямована на формування фахових компетентностей та розвиток професійних навичок, необхідних для успішної педагогічної діяльності. Вона сприяє розширенню кругозору студентів, розвитку їхньої емпатії та аналітичних здібностей. Студенти отримують можливість краще розуміти потреби та індивідуальні особливості, вчать враховувати їх у процесі навчання та оцінювання. Крім того, вивчення цієї дисципліни сприяє формуванню готовності до самоосвіти та професійного самовдосконалення впродовж життя. Зміст програми орієнтований на розвиток студентів як професіоналів у сфері освіти та науково-дослідницької діяльності. Вона надає студентам можливість знати сучасні досягнення у галузі освіти і педагогіки, використовувати цифрові технології у професійній та дослідницькій діяльності, організувати освітній процес на основі сучасних підходів та використовувати інноваційні методики навчання. Доведено, що вивчення дисципліни «Педагогічний контроль у системі освіти» є важливим елементом у підготовці кваліфікованих педагогічних кадрів та сприяє підвищенню якості освіти.

Ключові слова: педагогічний контроль, система освіти, програма навчальної дисципліни, підготовка магістрів, фахові компетентності, навчально-методичний комплекс.

YATSIV Oksana – Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer at the General Pedagogy and Preschool Education Department, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivan Franko str., 24, Drohobych, 82100, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9537-398X>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.18/50.15>

To cite this article: Yatsiv, O. (2024). Profesiina pidhotovka mahistriv osvितnih, pedahohichnykh nauk u protsesi vyvchennia osvितnoho komponenta «Pedahohichni kontrol u systemi osvity» [Professional training of masters of educational and pedagogical sciences in the process of studying the educational component “Pedagogical control in the education system”]. *Human Studies. Series of Pedagogy*, 18(50), 111–116, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.18/50.15>

PROFESSIONAL TRAINING OF MASTERS OF EDUCATIONAL AND PEDAGOGICAL SCIENCES IN THE PROCESS OF STUDYING THE EDUCATIONAL COMPONENT “PEDAGOGICAL CONTROL IN THE EDUCATION SYSTEM”

Summary. *The article reveals the content of the discipline “Pedagogical Control in the Education System” in the training of masters in educational and pedagogical sciences. The purpose of this discipline is to form students’ clear ideas about the types, forms and methods of pedagogical control and their impact on the quality of the educational process. This allows future teachers to acquire not only theoretical knowledge but also practical skills that will be useful for their professional activities. The content of the topics (educational tasks at the present stage of development of society and pedagogical control over their implementation in the Ukrainian education system; functions and types of pedagogical control; current and periodic assessments and control in education; self-assessment and self-control in cognitive and transformational activities; pedagogical control in education; pedagogical control over communication; organization of a pedagogically appropriate environment and a highly spiritual atmosphere as a prerequisite for pedagogical control in the education system) is revealed. The discipline is aimed at forming professional competencies and developing professional skills necessary for successful teaching. It helps broaden students’ horizons, develop their empathy and analytical skills. Students have the opportunity to better understand the needs and individual characteristics, learn to take them into account in the learning and assessment process. In addition, the study of this discipline contributes to the formation of readiness for self-education and professional self-improvement throughout life. The content of the program is focused on the development of students as professionals in the field of education and research. It provides students with the opportunity to know modern achievements in the field of education and pedagogy, use digital technologies in professional and research activities, organize the educational process based on modern approaches and use innovative teaching methods. It is proved that the study of the discipline “Pedagogical Control in the Education System” is an important element in the training of qualified teaching staff and contributes to improving the quality of education.*

Key words: *pedagogical control, education system, program of the discipline, training of masters, professional competencies, educational and methodological complex.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Вища освіта у воєнних умовах вимагає адаптації до складних обставин та забезпечення доступу до освітніх можливостей незважаючи на виклики, пов’язані з конфліктами та кризами. Одним з важливих аспектів вищої освіти в умовах війни є забезпечення безпеки студентів, викладачів та інших працівників вищих закладів освіти. Це може включати заходи безпеки на території університетів, розробку евакуаційних планів та інші заходи для забезпечення безпеки всіх учасників освітнього процесу, вимагати розширення дистанційного навчання та інших форм освіти, які дозволяють отримувати знання навіть у віддалених або небезпечних районах (Клепак, 2023; Непорада, 2023). Також важливо підтримувати психологічне благополуччя студентів та викладачів в умовах війни, надавати психологічну підтримку, організацію тренінгів зі стресового менеджменту та інші заходи, спрямовані на збереження психічного здоров’я учасників освітнього процесу (Белова, 2023). Особливу увагу слід звернути на діяльність

науково-дослідницьких проєктів та інших ініціатив у сфері освіти у воєнних умовах. Це може допомогти вирішувати актуальні проблеми, пов’язані з конфліктами, а також сприяти розвитку інновацій та нових підходів до розв’язання проблеми підготовки магістрів педагогічних спеціальностей (Рудіна, 2023).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вища освіта у воєнних умовах вимагає комплексного підходу, який враховує безпеку, доступність, психологічне благополуччя та науково-дослідницьку діяльність. Це знайшло відображення у наукових публікаціях. Проблеми освіти в системі національної безпеки, зокрема, модернізація вищої освіти у контексті національної безпеки розкривають М. Галів, Г. Дмитренко, З. Живко, І. Каріх, Л. Кухарська, Е. Лузік, Л. Хоменко та ін. Професійна підготовка викладачів закладів вищої освіти в контексті євроінтеграційних процесів висвітлена у дослідженнях В. Антонюк, В. Баранівського, О. Карпенко, В. Кремень, Л. Прокопів та ін. Використання вітчизняних і зарубіжних педагогічних технологій в освітньому процесі

ЗВО розкривають І. Бех, Н. Дудник, І. Зязюн, О. Кобрій, М. Чепіль та ін.; компетентнісний підхід до підготовки фахівців соціально-педагогічного спрямування – Л. Грицюк, О. Кравченко, А. Лякішева та ін.; педагогічна парадигма вищої школи України – В. Андрущенко, Н. Дем'яненко та ін. Загалом, розвиток наукових досліджень та практичних ініціатив у сфері підготовки викладачів на магістерському рівні допоможе відповідати реальним вимогам сучасної освіти та забезпечити підготовку викладачів, які зможуть ефективно працювати зі студентами та впроваджувати інноваційні методи навчання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Затвердження стандарту у галузі вищої освіти визначило потребу у впровадженні дисциплін, спрямованих на формування професійних компетентностей у майбутніх викладачів (Освітньо-професійна програма .., 2023). Незважаючи на значення цієї проблеми, дійсно, кількість прикладних досліджень щодо змісту підготовки викладачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти залишається обмеженою. Така ситуація не відображає реального попиту на практичні рішення у сфері підготовки викладачів та їхніх психолого-педагогічних компетентностей. Для вирішення цієї проблеми можна запровадити більше наукових досліджень, спрямованих на вивчення оптимального змісту підготовки майбутніх викладачів на магістерському рівні. Також важливо сприяти залученню фахівців з практичного досвіду в процес розробки навчальних програм та методик, що дозволить більш точно відповідати потребам ринку праці та вимогам сучасної освіти.

Мета статті – розкрити зміст освітнього компоненту «Педагогічний контроль у системі освіти» у професійній підготовці магістрів освітніх, педагогічних наук.

Виклад основного матеріалу. Сучасні виклики у галузі освіти вимагають від викладачів не лише знань своєї предметної області, але й ефективних педагогічних стратегій, умінь адаптувати навчальний процес до різноманітних потреб та стилів навчання студентів, а також вміння працювати з сучасними технологіями та методами навчання (Карпенко, 2019; Продан, 2023).

У стандарті вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (2021 р.) передбачено «підготовку фахівців, здатних розв'язувати актуальні проблеми, складні задачі дослідницького та/або інноваційного

характеру в сфері освітніх, педагогічних наук, освітнього менеджменту та освітньої практики» (Про затвердження .., с. 5).

Формування фахових компетентностей у рамках освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» є ключовим елементом підготовки кваліфікованих фахівців у галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка». Програма має прикладну орієнтацію, передбачає підготовку до виконання функціональних обов'язків викладача закладів вищої освіти, формування готовності до самоосвіти та професійного самовдосконалення впродовж життя і спрямована на формування компетентності фахівців для здійснення інноваційної педагогічної та науково-дослідницької діяльності (Освітньо-професійна програма .., с. 3).

Однією з важливих складових цього процесу є вивчення вибірових компонентів освітньої програми. Серед них – навчальна дисципліна «Педагогічний контроль у системі освіти», метою якої полягає у формуванні у студентів чітких уявлень про види, форми і прийоми педагогічного контролю, їх вплив на якість освітнього процесу. Дисципліна вивчається одночасно із «Педагогікою вищої школи», «Методологією наукових досліджень», «Актуальними проблемами освіти», «Педагогічною та професійною психологією».

Програма курсу охоплює такий зміст:

– завдання освіти на сучасному етапі розвитку суспільства та педагогічний контроль за їх виконанням у системі української освіти (Мета курсу і завдання курсу в контексті завдань сучасної української освіти та нового педагогічного мислення. Стратегічні орієнтири у реформуванні освіти в системі контролю та оцінювання. Професія педагога та необхідність умінь якісно аналізувати і контролювати власну професійну та соціальну діяльність. Навчальний, розвивальний та виховний аспекти реалізації педагогічного контролю в системі освіти);

– функції та види педагогічного контролю (Діагностична, управлінська, виховна, стимулююча функції контролю та основні тенденції щодо їх виконання на сучасному етапі реформування суспільства. Активність, відкритість, об'єктивність, справедливість, чесність, доброзичливість, періодичність тощо оцінювання та контролю. Поточний, періодичний, підсумковий контроль та відповідні способи його реалізації. Тестовий контроль. Усний, письмовий, лабораторний, машинний контроль. Педагогічні умови та засоби їх проведення);

– поточні та періодичні оцінювання і контроль у навчанні (Поточне оцінювання у навчанні та педагогічний контроль за інформованістю та здатністю будувати пізнавальну діяльність. Роль оцінного судження та самооцінювання в реалізації контролю. Періодичні (тематичні, семестрові, річні) оцінювання і періодичний контроль у навчанні. Педагогічний зміст оцінювання і контролю в системі освіти. Підсумкова державна атестація. Роль підсумкової державної атестації в організації педагогічного контролю в системі освіти. ЗНО. Система атестації вчителів);

– самооцінка та самоконтроль у пізнавальній і перетворювальній діяльності (Аналіз власної діяльності та педагогічний контроль і самоконтроль у навчанні особистості. Розвиток здібностей самооцінювання власної діяльності та на цій основі власної відповідальності та самоорганізації. Самостійне планування та організація власної діяльності особистості. Значення самостійного засвоєння інформації особистістю. Необхідність творчо використовувати навчальний матеріал у конкретних умовах педагогічної ситуації. Здатність до евристичного мислення (робити здогадки, відкриття, винахідливість) та інтелектуальних операцій, спрямованих на опрацювання інформації (синтез, аналіз, аналогія). Контроль за самостійною роботою учнів. Рівні виконання задач і завдання для контролю за репродуктивною, конструктивно-пошуковою та творчою діяльністю особистості);

– педагогічний контроль у вихованні (Роль моральної переконаності (здатності виявляти світогляд з відстоюванням власної точки зору, толерантно вислуховувати чужі міркування, давати оцінку іншим поглядам, володіти світоглядною стійкістю, оптимізмом, вірою в себе, переконливо вести дискусію тощо) у забезпеченні якісного контролю. Віра як основа контролю за виховною діяльністю. Моніторинг пізнання любові до рідної культури, мови, звичаїв. Контроль за організацією національного, громадянського, сімейного, валеоекологічного виховання та виховання характеру. Педагогічний контроль у відродженні духовності, національному відродженні та реалізації цінностей сучасного українського виховання);

– педагогічний контроль за спілкуванням (Самовизначення позиції педагога та педагогічний контроль за типами спілкування та потребою у спілкуванні на духовному, естетичному чи господарському рівні.

Моніторинг пізнання здатності до дії в різних несподіваних і нестандартних ситуаціях спілкування. Контроль за реалізацією демократичних способів спілкування. Єдність вимог щодо всіх дітей і з боку всіх педагогів. Узгодження інтересів різних людей, громад і забезпечення єдності школи, позашкільних закладів, усіх навчальних інституцій в оцінюванні моделі поведінки людини, її вчинків. Контроль за реалізацією способів запобігання і ліквідації конфліктів. Розвиток самостійного мислення і стійкої власної позиції. Моральний контроль з боку громад, суспільства: традиції та сучасні тенденції;

– організація педагогічно доцільного середовища та високодуховної атмосфери як необхідна умова педагогічного контролю в системі освіти (Контроль за соціальною роботою, її провідними напрямками – соціальною профілактикою, соціальною реабілітацією, соціальною опікою, соціальним захистом. Якісна організація довілля, оточення чи педагогічно доцільного середовища як важлива умова педагогічного контролю в системі освіти (єдність з оточенням – логічний і надійний шлях пізнання свого краю, руху до загальнолюдської культури). Роль високодуховної атмосфери в забезпеченні ефективного оцінювання та педагогічного контролю. Педагогічний контроль у процесі дистанційного навчання) (Кобрій & Яців, 2023).

З дисципліни розроблено навчально-методичний комплекс, у структуру якого входять робоча навчальна програма українською (Кобрій & Яців, 2023) та англійською мовами, тексти лекцій українською (Кобрій & Яців, 2022) та англійською (Yatsiv, 2023) мовами. Останні два роки у Дрогобицькому державному педагогічному університеті ця дисципліна викладається англійською мовою.

Вивчення її сприяє формуванню фахових компетенцій, розширює кругозір студентів та забезпечує їхнє професійне зростання. Вивчення педагогічного контролю сприяє розвитку емпатії, що є важливим аспектом в педагогічній діяльності. Студенти отримують можливість глибше розуміти потреби та індивідуальні особливості студентів, навчаються враховувати їх у процесі навчання та оцінювання.

Вивчення дисципліни спрямовується на формування таких програмних результатів навчання:

– «знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень;

– використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності;

– організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти;

– розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм;

– створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання;

– розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей;

– приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації» (Кобрій & Яців, 2023, с. 2–3).

Крім того, вивчення цієї дисципліни сприяє розвитку аналітичних навичок. Студенти навчаються аналізувати різноманітні педагогічні явища, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та класифікувати отримані дані. Це допомагає їм краще розуміти особливості педагогічного процесу та ефективно застосовувати свої знання

в практичній діяльності. Вивчення педагогічного контролю допомагає студентам розвивати практичні навички. Вони отримують можливість практично застосовувати свої знання під час проведення контролю над процесом навчання та виховання. Це стимулює їх до активної участі у педагогічній практиці та набуття необхідного досвіду.

Висновок. Дисципліна «Педагогічний контроль у системі освіти» відіграє важливу роль у формуванні фахових компетентностей майбутніх викладачів вищої освіти. Вивчення цієї дисципліни сприяє розвитку широкого спектру навичок, включаючи здатність до планування та дослідження освітніх систем, а також ефективне застосування сучасних технологій у навчальному процесі. Інтеграція знань із педагогічного контролю допомагає викладачам ефективно реагувати на виклики та зміни у сфері освіти, забезпечуючи якісний навчальний процес та відповідність сучасним стандартам. Необхідно активізувати наукові дослідження у галузі педагогічного контролю для подальшого вдосконалення методів та підходів до оцінювання та підтримки якості освіти. Застосування отриманих знань та навичок у практичній діяльності допомогатиме майбутнім викладачам вищої освіти ефективно впроваджувати інноваційні педагогічні підходи та сприяти розвитку сучасного освітнього середовища.

Подальших наукових студій потребують вивчення та реалізація інноваційних і дослідницьких проектів у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм у професійній підготовці магістрів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белова В. Організаційні та психосоціальні аспекти організації дистанційного навчання в закладах вищої освіти в умовах війни. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 57(1). С. 142–145. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2023_57\(1\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2023_57(1)_30).
2. Карпенко О., Прокопів Л. Вища освіта в контексті євроінтеграції : навч.-метод. посібник для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти. Дрогобич: Посвіт, 2019. 148 с.
3. Клепак А. Освіта в умовах війни: ціннісно-сміслові орієнтири перемоги України. *Сіверянський літопис*. 2023. № 6. С. 142–144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sl_2023_6_21.
4. Кобрій О., Яців О. Педагогічний контроль у системі освіти. Робоча програма навчальної дисципліни для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджена 13 червня 2023 р. Дрогобич, 2023. 10 с.
5. Кобрій О., Яців О. Педагогічний контроль у системі освіти: навч. посіб. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2022. 86 с.
6. Непорада І. Адаптація студентів-першокурсників до дистанційного навчання в умовах воєнного стану. *Імідж сучасного педагога*. 2023. (1(208)). С. 39–44. URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1\(208\)-39-44](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1(208)-39-44)
7. Освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» (2023). URL: <https://dspu.edu.ua/infopackstud/fakultet-istoriyi-pedagogiky-ta-psychologiyi-2023-rik/>

8. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти : наказ МОН України №520 від 11.05.2021 р. URL : https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/82566/
9. Продан В. І. Освіта в умовах війни та надзвичайних ситуацій: досвід країн та перспективи для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2023. Вип. 78(1). С. 126–132. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_78\(1\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_78(1)_22)
10. Рудіна М. Самостійна робота у вимірі дистанційної освіти: дослідження думки студентів університету. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. 2023. № 2. С. 53–60. : http://nbuv.gov.ua/UJRN/punpu_2023_2_9.
11. Yatsiv O. Pedagogical control in the education system: lecture texts. Drohobych : Posvit, 2023. 112 p.

REFERENCES

1. Belova, V. (2023). Orhanizatsiini ta psykhosotsialni aspekty orhanizatsii dystantsiinoho navchannia v zakladakh vyshchoi osvity v umovakh viiny [Organizational and psychosocial aspects of organizing distance learning in higher education institutions in wartime]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, 57(1), 142–145.
2. Karpenko, O., & Prokopiv, L. (2019). Vyshcha osvita v konteksti yevrointehratsii [Higher education in the context of European integration]: a study guide for the training of specialists of the second (master's) level of higher education. Drohobych : Posvit. 148 p.
3. Klepak, A. (2023). Osvita v umovakh viiny: tsinnisno-smyslovi oriientyry peremohy Ukrainy [Education in wartime: value and semantic guidelines of Ukraine's victory]. *Siversianskyi lithopys – Siversian Chronicle*, 6, 142–144.
4. Kobriy, O., & Yatsiv, O. (2023). *Pedahohichniy kontrol u systemi osvity [Pedagogical control in the education system]*: work program of the discipline for the training of specialists of the second (master's) level of higher education, approved on June 13. 10 p.
5. Kobriy, O., & Yatsiv, O. (2022). *Pedahohichniy kontrol u systemi osvity [Pedagogical control in the education system]*: a textbook. Drohobych : Editorial and Publishing Department of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. 86 p.
6. Neporada, I. (2023). Adaptatsiia studentiv-pershokursnykiv do dystantsiinoho navchannia v umovakh voiennoho stanu [Adaptation of first-year students to distance learning under martial law]. *Imidzh suchasnoho pedahoha – Image of the modern teacher*, 1(208), 39–44.
7. *Osvitno-profesiina prohrama “Pedahohika vyshchoi shkoly” druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 011 “Osvitni, pedahohichni nauky” [Educational and professional program “Pedagogy of Higher Education” of the second (master's) level of higher education in the specialty 011 “Educational, Pedagogical Sciences”] (2023)*. URL : <https://dspu.edu.ua/infopackstud/fakultet-istoriyi-pedagogiky-ta-psykologiyi-2023-rik/>
8. *Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity za spetsialnistiu 011 Osvitni, pedahohichni nauky dlia druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity : nakaz MON Ukrainy №520 vid 11.05.2021 r. [On approval of the standard of higher education in the specialty 011 Educational, pedagogical sciences for the second (master's) level of higher education: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine]*. URL : https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/82566/
9. Prodán, V. (2023). Osvita v umovakh viiny ta nadzvychainykh sytuatsii: dosvid krain ta perspektyvy dlia Ukrainy [Education in the conditions of war and emergencies: experience of countries and prospects for Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, 78(1), 126–132.
10. Rudina, M. (2023). Samostiina robota u vymiri dystantsiinoi osvity: doslidzhennia dumky studentiv universytetu [Independent work in the dimension of distance education: a study of university students' opinions]. *Naukovyi visnyk Pivdenoukrainskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K.D. Ushynskoho – Scientific Bulletin of South Ukrainian K.D. Ushynsky National Pedagogical University*, 2, 53–60.
11. Yatsiv O. Pedagogical control in the education system: lecture texts. Drohobych : Posvit, 2023. 112 p.